

Epes

Pawre kot Epes kãm Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽn

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre o pa xwỳnhjê hõ na pre. Jakamã na pre krĩ pê Epes kãm Kris kwỳjê hwỳr hipêx nẽ kumê. Epes nhõ xwỳnhjaja Ijaew kêt xwỳnh na pre mẽ. Nhũm pre ra Pawre ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

Na pre hte Pawre ma krĩ piitã hkôt ri Tĩrtũm kapêr jarênh o ri mẽ hkôt pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja Jejus ã unê nẽ krĩ pê Rõm wỳr kumê nẽ kamã haxà nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Nom amarĩ hkrĩ hkêt nẽ. Na pre hte mẽ kot hwỳr mrar xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapêr jarê. Nẽ krĩ hkwỳ hkôt Jejus kôt hkwỳjê mã kagà nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kurê. Jakamã na pre Epes kamã hkwỳjê hwỳr kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumê.

Nẽ kagàja kamã hprĩ hã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõ. Ra mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã te mẽ htipxi nẽ ri mẽ pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o amnhĩ nhĩpêx o pa hã mẽ kãm hã karõ. Nẽ jar pika hkôt te mẽ kêp Kris nhĩ pyrà nẽ pa hã mẽ harê. ã na pre Pawre mẽ kãm mêmoj jarê nẽ hã kagà anê nẽ mẽ kãm:

¹ Pa Epes kãm Kris kôt ixkwỳjaja. Xà mẽ amex na ka mẽ apa? E ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumê.

Ixpê Pawre na pa hipêx nê mẽ awÿr kumê. Ixpê Jejus Kris nhÿ hã mẽ ahkre ho mẽ ixpa xwÿnh na pa. Tÿrtÿm kãm hprãm xà hkôt. Tã pa ã mẽ awÿr kagà nhÿpêx nê mẽ awÿr mênh anê. Mẽ apê Tÿrtÿm krajê hwÿr. Na ka xep htem Jejus Kris kôt amnhÿ nhÿpêx mex o ri apa. ãm hãmri na ka htem ã amnhÿ nhÿpêx anê.

² E kê Mẽpahpãm Tÿrtÿm mẽ Pahihti Jejus Kris wa mẽ ato mex nê mẽmoj to mẽ akutã nojarêr rãhã ho pa. Ka mẽ wa ÿ hã axãmnhÿx ajamakêtkati nê akÿnh pê tanhmã amnhÿ nhÿpêx to ho ri apa.

Tÿrtÿm kot mẽ pakukamã amnhÿm mẽ parênh ã harênh

Rômãn 8.28-30; Wam Korÿt 1.21-22; Wam Tesarôn 1.4; Sikÿn Tesarôn 2.13; Wam Pêtre 1.2

³ Na hte mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris nhÿpêxã Tÿrtÿmja mẽ pahto mex rãhã ho pa. Mẽ pahpê Kra Kris kwÿ hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pahto mex to ho pa. Ra wa Karõja mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã te ra mẽ pahte kaxkwa kamã wa kuri mẽ pamex nê mẽ papa pyræk. Tã ra mẽ pahte jar pika ja kamã paxãmnhÿx pajamakêtkati mẽ pamex nê ri papa jakamã kwa kêr pu mẽ amnhÿm ãm mex o mex ã harênh rãhã nê.

⁴⁻⁵ Amnepê mã kormã mẽmoj kêr ri na pre Tÿrtÿm mẽ pakukamã amnhÿm mẽ parê. Kris kukwak ri amnhÿm mẽ parê. Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽ pakukamã mẽ parênh anê? ãm mẽ pahte kapêr kôt pix mã amnhÿ nhÿpêx o ri papa kaxyw. Jao tãm kot amnhÿ nhÿpêx pyrã nê noo mã tãm amnhÿ nhÿpêx o ri papa. Kãm mẽ pajapê jakamã na pre mẽ pakukamã tanhmã hamaxpêr to nê hamaxpêr o:

—Nà Ixkra Jejus Kris koja nhÿrmã ma mẽ hwÿr wrÿ nẽ mẽ nê ty. Tã mẽ kot mẽ nê htyk ã harênh mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr xwÿnhjaja kot paj mẽ ho ixkra. Nà kot paj ã mẽ hipêx anê. Anê.

⁶ No mẽ papajaja tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx mex to hã mẽ pahpumunh kôt na pre ã mẽ pahto hkra hã mẽ pajarênh anhÿr kêt nê. ãm Kra Kris pix kukwak ri na pre ã mẽ pajarênh anê. Kãm Kra japê jakamã na hte mẽmoj to mẽ pahpê hkwy hã mẽ pakutã nojarêr rãhã ho pa. Jakamã na pu htem amnhĩ tã kãm mex o mex ã harênh o papa.

⁷⁻⁸ Na pre Krisja mẽ panê htyk o Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Nhũm Tĩrtũm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã omunh xà hkôt mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê nê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rênh pa. Koja aa tanhmã hã mẽ pahto hkêt nê. Pu mẽ axte amnhĩ amnhĩ tomnuj o papa hkêt nê. Hêxta waa nê. Kãm mẽ pajapê htÿx kumrêx jakamã na pre ã mẽ pahto mex rax anê. ãm mex o mex nê àhpumunh o àhpumunh.

⁹⁻¹⁰ Amnepêm na pre hamaxpêr o:

—Nà na pa ra kaxkwa ho ixkato nê kamã mẽmoj piitã ho ixkato. Nê pika ho ixkato nê kamã mẽmoj piitã ho ixkato. Tã koja nhÿrmã Ixkra Kris mẽmoj piitã ho amnhĩptàr o pa. Kaxkwa kamã nê pika piitã hkôt mẽmoj piitã ho amnhĩptà nê tapxipix inhÿ hã kêp mẽõ Pahihti. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr xà hã arĩgro kato nhũm ã amnhĩ nhĩpêx o pa anê. Nà ja na inhmã hprãm. Anê.

ã Tĩrtũm amnhĩ kukamã hamaxpêr anhÿrja kôt na pre Kris kêp mẽ panhõ Pahihti hã harê.

Tã nhÿrmã mẽ pahto amnhĩptàr kaxyw koja mẽ pakaxyw ãm. Amnepêm ri mẽ pa xwÿnhjê mã kot kormã ja ho amnhĩrĩt kêt tã ra jarãhã mẽ pamã ho amnhĩrĩt.

¹¹ Kris kukwak ri na pre amnhĩm mẽ parê. Ra kot mẽ pakukamã mẽ pahtã amnhĩ jarênh xà hkôt.

¹² Tã mẽ ixpê Ijaew kwÿ kumrêx mẽ ixte Kris kôt amnhĩ xunhwÿr jakamã koja mẽ piitã mẽ inhÿ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harênh o ri pa.

¹³ Nê mẽ kajaja na ka prem mẽ ixpyrà nê Tĩrtũm kapêr ma nê ajaxwÿja hkôt amnhĩ xunhwÿ. ãm hãmri na Tĩrtũm kapêrja. Tã ka prem ama nê hkôt amnhĩ xunhwÿ. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nê kot inhĩpêx pyrà nê mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã rênh pa nê mẽ ato hkra. Hãmri nê mẽ awÿr Karõ rê nhũm mẽ awÿr wrÿ nê mẽ akarõ mã agjê nê mẽ akamã pa ho pa. Kris kukwak ri na pre mẽ awÿr kurê. Amnepê mã na pre mẽ pakukamã hamaxpêr o:

—Koja mẽ Ixkra hkôt amnhĩ xunhwÿ pa ja hã mẽ omu nê mẽ ho ixkra nê mẽ hwÿr Ixkarõ rê. Hãmri nhũm mẽ hkarõ mã agjê nê mẽ kamã hkrĩ ho hkrĩ.

¹⁴ Anhÿr jakamã na pre mẽ pahwÿr kurê nhũm mẽ pahwÿr wrÿ nê mẽ pahwÿr agjê nê mẽ pakamã hkrĩ ho hkrĩ. Pu mẽ ja hã amnhĩ pumu nê pajamaxpêr o:

—Nà ra Tĩrtũm kot ixwÿr Karõ mênh jakamã na ixkarõ hwÿr axà nê kamã hkrĩ ho hkrĩ. Tã koja ra kot mẽ ixtã amnhĩ jarênh xà hkôt ja hã ixto mex nê. Ra kot ixto hkra kênã. Jakamã koja nhÿrmã ma amnhĩ wÿr ixto api pa kuri inhmex kumrêx

ně ixpa ho ixpa. Hāmri ně kukwak ri axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa hkêt ně. Aně.

Jakamã koja mẽ piitã ã kot mẽ ho mex anhÿr ã amnhĩ tã kamã ama ně amnhĩ tã omu ně kãm mex o mex ã harěnh rãhã ho pa.

Pawre kot Epes nhõ xwÿnhjê ho Tĩrtũm wÿr ã harěnh

Piripos 1.9; Korosẽ 1.9-12; Wam Tesarõn 5.23; Sikũn Tesarõn 1.11, 2.16; Eprẽw 13.20

¹⁵ Ně na ka xep htem amnhĩ kaxyw Kris kôt ajamaxpěr tÿx pẽ amã Tĩrtũm krajẽ piitã mẽ hkĩnh o mẽ ho mex o apa. Na pa pre mẽ ajarěnh ma ně ixkĩnh tÿx ně. ¹⁶⁻¹⁸ Ně xatã mẽ ato Tĩrtũm wÿr o ri ixpa ně mẽ ato hwÿr o:

—Pa Měinhĩpêxà maati Tĩrtũm. Nà amex o amex. Ka na ka pre mẽ ixwÿr mẽ inhõ Pahihti Jejus Krisja mẽ nhũm mẽ ixwÿr wrÿ ně hprĩ hã mẽ inhmã ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã ato amnhĩrĩt. Tã Epes kãm akrajaja na xep htem akôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri pa. ãm hāmri na htem ã amnhĩ nhĩpêx aně.

—Ně kwa Tĩrtũm. Kê Akarõ tanhmã mẽ hkrã hto kê mẽhprĩ hã akapěr mar tÿx rãhã ho pa. Jao ra ate mẽ ixkukamã mẽ ixtã tanhmã mẽ ixto mex to hã amnhĩ jarěnhja kê mẽ kãm hamaxpěr tÿx rãhã ho pa. Ně ate nhÿrmã mẽ ixpẽ akrajaja mẽ ixpiitã tanhmã mẽ ixto mex to jarěnhja kê mẽ kãm hamaxpěr tÿx pẽ hkĩnh rãhã ho pa ho pa.

¹⁹⁻²⁰ —Ně kê mẽ axàhpumunh o axàhpumunh ã ate akupÿm Akra Kris o htĩr ã apumunh mex ně Tĩrtũm. Na ka pre axàhpumunh xà ho akupÿm ho htĩr ně ma akupÿm anhõ krĩ hwÿr ho api ně amnhĩ nhĩhkô hã ÿr nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Apyrà ně

kot mẽ ixto amnhĩptàr kaxyw. ã axàhpumunh xà htỳx kot anhỹr. Tã kê akrajê piitã ja hã apumu nẽ axàhpumunh tỳx o ate tanhmã mẽ ixto ajuta hto ho apa hã apumu.

Anhỹr o na pa hte mẽ ato hwỳr o ri ixpa.

²¹ Nẽ Krisja àhpumunh tỳx o mẽkarõmnuti piitã hakrenh. Nẽ hihtỳx o mẽ hakrenh jakamã krĩ nhõ xwỳnhjê mã te mẽ àhpumunh tỳx kêt pyràk o na htem htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa pyràk. Nẽ Krisja hihtỳx o pika piitã hkôt pahi piitã mẽ hakrenh par kumrêx. Nẽ hihtỳx o kot pika piitã hkôt mẽmoj piitã mẽ hakrenh par. Jakamã mẽhõ koja we tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã kãm karõ rỳ kãm hamaxpêr gõ? Nà amrakati kumrêx. Ra kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh kênã. Nẽ hihtỳx o hihtỳx rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh. Nẽ àhpumunh o àhpumunh rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh. Nẽ hihtỳx o kot jar pika ja kôt mẽ pajakrenh par nẽ hihtỳx o Tĩrtũm nhõ krĩ kamã mẽ mẽmoj piitã hakrenh par. Tã koja mẽmoj piitã ho amnhĩptàr rãhã htĩr tũm nẽ pa ho pa.

Kris te kêp mẽ pahkrã pyràk ã harênh

Rõmãn 12.4; Wam Korõt 12.12; Epes 4.16; Korosẽ 3.25

²² Na pre Tĩrtũmja Kra Kris nhĩhkram mẽmoj piitã haxàr pa. ỹ hã kot nhỹrmã ho amnhĩptàr o pa kaxyw. Jakamã kot mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnh ã kêp mẽ panhõ Pahihti. Nẽ te kêp mẽ pahkrã pyràk. Nẽ mẽ papajaja te mẽ pahpê ì pyràk jakamã na pu htem hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa. ²³ Na hte mẽ panhĩja mẽ pahkrã kamã mẽ pajamaxpêr xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Ja pyrà nẽ na pu htem

mě pahkrã pyrãk xwỳnh Krisja kapěr ma nẽ hkõt tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.

Koja mẽhõ ãm hkrã pix nẽ ĩ hkêt nẽ pa hãmri nẽ mex kêt nẽ. Na htem hkrã nẽ mãănẽn ĩ nẽ pa nẽ mex nẽ. Ja pyrã nẽ na hte Kris mẽ pahte hkõt amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pahpumu nẽ hkĩnh nẽ mex nẽ pa. Pu mẽ pajaxwỳja hkõt ri amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumu nẽ pahkĩnh nẽ pamex nẽ papa ho papa.

2

*Tanhmã Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra hto ã harẽnh
Wam Korĩt 6.11; Xitre 2.11–3.7*

¹ Nẽ amnepê mã na pu pre htem Tĩrtũm kàx ã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa. ² Nẽ jar mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx. Jao amnhĩ tomnuj pix o ri papa. Nẽ mẽkarõmnuti nhõ pahi Satanasti kapěr kõt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Na pre hte tanhmã mẽ pahkõt mẽ pahto ho pa. Mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw mẽ pamã mẽ pajamaxpěr punuj jagjê. Pu mẽ amnhĩ tã omunh kêt tã ỹ hã amnhĩ tomnuj o papa. Satanastija kệp mẽ kot Tĩrtũm kapěr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê nhõ pahihti na. Tã pu pre htem pahtỳx ri hkõt amnhĩ nhĩpêx pix o ri papa. ³ Mẽ pahpiitã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xà hkõt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Nẽ mẽmoj punuj kukamã pajamaxpěr nẽ ra hkõt ã amnhĩ tomnuj anẽ. ã na pu prem mnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kãm mex kêt nẽ. Jakamã nhũm tee ri mẽ pakukamã hamaxpěr nẽ hamaxpěr o:

—Hêxta waa nê. Na htem ixkapêr kwým ri tanhmã amnhĩ tomnuj to rãhã ho pa. ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr o mẽ pa xwÿnhjaja koja mẽ nhÿrmã ixri htĩr tũm nê mex nê pa ho pa hkêt nê. Ixkĩnhã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwÿnh jakamã tanhmã kot mẽ amnhĩ to nê ixri htĩr tũm nê pa ho pa? Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj mÿrapê koja mẽ nhÿrmã ma amnhĩ xà htÿx kamã hamak tũm xàta wÿr ma hapêx pa. Nà koja mẽ anê. Hêxta waa nê. Inhmã ma hwÿr mẽ pa prãm kêt tã ra ma hwÿr mẽ pa kaxyw.

Anhÿr o hamaxpêr. ⁴⁻⁵ Nê amnepêm kormã mẽ pahte amnhĩ tomnuj o papata ã te mẽ pahte amnhĩ xà htÿx kamã pajamak tũm xà hwÿr pryta ã mẽ papa pyræk. Nom Tĩrtũm kãm mẽ pajapê nê mẽ pakamã ukaprĩ jakamã na pre mẽ pahto mex rax nê. Nê akupÿm Kris o htĩrja ri te ra mẽ pahte amnhĩ xà htÿx kamã pajamak tũm xà hwÿr pryta nê mẽ pahto ujanãr pyræk o mẽ panhĩpêx. Mẽ pakamã ukaprĩ nê kãm mẽ pajapê ho ã mẽ panhĩpêx anê. Amarĩ ã mẽ panhĩpêx anê nê mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rênh pa. Jakamã kot puj mẽ pahte Kra hkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja nhÿrmã amnhĩ xà htÿx kamã mẽ hamak tũm xàta wÿr papa hkêt nê. ⁶ Ra Tĩrtũm akupÿm Jejus Kris o htĩr jakamã te ra Jejus kôt akupÿm mẽ pahpê hkwyjê ho mẽ pahťĩr pyræk. Jakamã te ra õ krĩ kamã ãhkô hã mẽ pamex kumrêx nê pahkrĩ pyræk. ⁷ Mẽmo kaxyw na pre Tĩrtũm kãm mẽ pajapê hkôt ã mẽ pahwÿr Jejus Kris mẽnh nhũm mẽ panê htyk anê? Nà kãm mẽ pajapê htÿx ã mẽ pahte pahprĩ hã amnhĩ tã omunh kaxyw na pre ã mẽ pahwÿr mẽnh

anê. Tã kot puj mẽ nhỹrmã kaxkwa kamã hwỳr pôi nhũm mẽ pamã amnhĩ jarēnh o:

—E mẽ amnê ixpumu. Inhmã mẽ ajapê htỳx jakamã na pa pre mẽ akamã ixukaprĩ xàj ma mẽ awỳr Ixkra Jejus Krisja mẽ nhũm amnhĩ grônh kôt mẽ awỳr wrỳ nê mẽ anê ty. Inhmã mẽ ajapê htỳx jakamã na pa pre ã mẽ awỳr mẽnh nhũm mẽ anê htyk anê. Inhmã mẽ apê ixkrajê japê xàj na pa pre ã mẽ ato mex rax anê.

Anhỹr o mẽ pamã kapēr hãmri nê mẽ pahto mex rãhã ho pa. ⁸⁻⁹ Xà na pu prem pahpê hkra hprãm xàj amnhĩ krã hkôt mẽ papamjaja kãm tanhmã amnhĩ to mex to nê kãm:

—E kwa Tĩrtũm. Na pa ã amnhĩ to mex anê nê ã amnhĩ to mex anê. Jakamã kwa ja hã ixpumu nê ixto akra nà?

Anhỹr o na pu prem amnhĩ to kuwỳ? Nà na pu prem ã amnhĩ to hwỳr anhỹr kêt nê. Na pu prem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpēr nê hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm ja pix ã mẽ pahpumunh kôt mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rê nê mẽ pahto hkra. Kãm mẽ pajapê nê mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa jakamã na hte ã mẽ panhĩpêx mex anê. Jakamã na pu htem amnhĩ tã omu nê pajamaxpēr o:

—Nà na xep hte Tĩrtũmja mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nê. ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpēr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte mẽ pahto hkra. Anê.

¹⁰ Nê Tĩrtũm tapxipix na hte tanhmã mẽ pahto pu mẽ amnhĩ to mex rãhã ho papa. Nom kormã kot mẽ pahto hkra hkêt ri na pu prem ã amnhĩ

nhĩpêx anhÿr kêt nê. Tã Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwÿ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nê mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê pu mẽ ÿ hã tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Amnepê m tanhmã kot mẽ pakukamã hamaxpêr to xà hkôt. No na hte tanhmã mẽ pahte amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nê.

*Tĩrtũm krajaja te kot axpên to htõ nê htõx pyràk
Karatas 3.28; Korosẽ 1.21-23*

¹¹ E mẽ apê Ijaew kêt xwÿnhjaja. Na ka htem mẽ akatorxà nhõhy rũm ajapôj hãmri nê mẽ ixpê Ijaew pyrà nê amnhĩ my kwryt kà jakàr kêt nê. Jakamã na pre ixkwÿjaja mẽ akurom amnhĩ jakàr ã amnhĩ to jarkrar o ri pa nê amnhĩ jarênh o:

—Ra mẽ ixte amnhĩ my kwryt kà jakàr ã mẽ ixpumunh kôt na hte Tĩrtũm mẽ ixto hkra. Tã Ijaew kêt xwÿnhjaja kot mẽ ixkĩnhã amnhĩ jakàr kêt jakamã mẽ kêp hkra hkêt. Nê mãânên mẽ kêp mẽ pahkwÿ hkêt.

Anhÿr o mẽ ajarênh o pa. ¹² ãm hãmri na prem mẽ apê mẽ ixkwÿ hkêt ã mẽ ajarê. Na pa prem mẽ akurom amnhĩ my kwryt kà jakà nê mẽ akurom Kris kamã ijamak o ri ixpa. Jakamã nhũm Tĩrtũm kot mẽ ixto mex ã amnhĩ jarê pa mẽ mẽ apyrà nê tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr o ri ixpa hkêt nê. Nê mẽ akurom amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ijamaxpêr. Nà ãm hãmri na prem mẽ apê mẽ ixkwÿ hkêt ã mẽ ajarê. ¹³ Te Tĩrtũm kàx ã ri mẽ apa pyràk tã ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Jejus Kris kot mẽ panê htyk nhũm mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwÿr jakamã ra mẽ apê hkwyÿ. Jao arĩ hkàx ã ri apa hkêt nê. Te mẽ ixpê Ijaew kwÿ

pyrà nē hpānhā kuri ra ri apa pyràk. ¹⁴ Jakamā na pu htem Kris kukwak ri ra axpēn nhīpēx nyw o axpēn nhīpēx o ri papa. Mē ixpē Ijaewjaja nē mē apē Ijaew kēt xwýnhjaja na pu htem te ra ixkre tipxi kamā ri papa pyràk. Nom amnepēm na pu prem ā axpēn nhīpēx anhýr kēt nē. Mē pahte amnhī nhīpēx tūmja ahpýnhā na pre. Na pu prem pamā axpēn kuré nē axpēn kàx ā ri papa. Nē nhýri axpēn pumu nē te pahte axpēn pumunh kēt pyrà nē nhām parīt o ri mra. Tā nhūm Kris mē panē htyk o mē pahte amnhī tomnuj piitā hpānhā amnhīrer pa. Mē ixpē Ijaew nē mē apē Ijaew kēt xwýnhjaja. Nē htyk o te ra kot mē pahte axpēn nhōrkwý hwýr axpēn wýr o papa pyràk. Jao mē pamā axpēn kuré ho hapēx nē hpānhā tām axpēn kaxyw mē paxunhwý pu mē hpānhā axpēn to mex rāhā ho ri papa. ¹⁵ Amnepēm Mojes kot Tīrtūm nhý hā mē ixpē Ijaew mē ixte tanhmā amnhī nhīpēx to ho ixpa hā karōja. Na pa prem mē apē Ijaew kēt xwýnhjaja mē ate Tīrtūm kōt amnhī nhīpēx kēt ā mē apumu nē mē akamā inhgryk nē. Nē axpēn mā mē ajarēnh o:

—Nà mē pahkīnhā mē kot Mojes kapēr kōt amnhī nhīpēx kēt jakamā koja Tīrtūm mē ho hkra hkēt nē.

Anhýr tā nhūm Kris mē pahwýr wrý nē mē pahpiitā mē panē htyk o mē pahte hkōt amnhī xunhwýr ā mē pahpumunh kōt pix mā mē pahto Tīrtūm kra. Jakamā pa mē axte mē ate Mojes kapēr kōt amnhī nhīpēx kēt ā mē apumunh kōt mē apē Tīrtūm kra hkēt ā mē ajarēnh kēt nē. Hāmri nē mē ixpē Ijaew nē mē apē Ijaew kēt xwýnhjaja pu mē axte axpēn kām pagryk o ri papa hkēt nē. Ra te

ixkre tipxi kamã mẽ pahte axpẽn kôt ri papa pyræk.

¹⁶ Kris na pre pĩ kahpa hã mẽ panê htyk o ã mẽ panhĩpêx anê nê mẽ pahte axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ. Nom Tĩrtũm jamaxpêr xà hkôt ã mẽ panhĩpêx anê. Jakamã na pu htem arĩ pamã axpẽn kurê ho papa hkêt nê. ¹⁷ Na pre Kris mẽ pahwỳr wrỳ nê ã mẽ panhĩpêx anê. Mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ate kormã Tĩrtũm kapêr mar kêt xwỳnhjaja nê mãânên mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte kapêr mar mex xwỳnhjaja nhũm pre akupỹm tãm mẽ pahte axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ. ¹⁸ Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ pahwỳr amnhĩ Karô rê nhũm mẽ pahkarô mã agjê. Kris kukwak ri pix mã mẽ pahwỳr kurê pu mẽ ỹ hã paxamnhĩx ri kãm tanhmã amnhĩ jarênh to ho ri papa. ¹⁹ Hãmri nê te mẽ pahpê nhãm axpẽn kaxyw mẽ urojê pyrà nê axpẽn kàx ã ri papa hkêt nê.

*Te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyræk ã mẽ pajarênh
Wam Korĩt 3.16; Sikũn Korĩt 6.16; Wam Pêtre 2.5*

²⁰ Nê mẽ pahpê Jejus kwỳ jakamã te mẽ pahte ixkre tipxikamã ri papa pyræk. Nê te mẽ pahpê ixkre nhĩpêx mex pyræk. Nê Kris te kêp ixkre hkrax mã kuhê xà nê kỳxpê kãm nõi xà maatiya pyræk. Nê mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjaja nê mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o ri mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kêp ixkre nhõkwa êja pyræk. Nê mẽ papajaja te mẽ pahpê ixkre nhĩmõk ã põja pyræk. ²¹ Ixkre mã kuhê xà nê kỳxpê kãm nõi xà maati kukwak ri pix mã na hte õkwa ê nê hã põja kỳxpê mex nê axpẽn tã harir. Ja pyrà nê ãm Kris kukwak ri pix mã na pu htem te ixkre tipxi kamã ri papa pyræk o axpẽn nhĩpêx mex

o ri papa. Te mẽ pahpê mẽ kot ixkre rax kumrêx nhîpêx o môr nhũm muxre nê ãm xwỳnhhta pyràk.

²² Na htem amnhĩm òrkwỹ nhîpêx nê hipêx pa nê hwỳr agjê nê kamã pa ho pa. Ja pyrã nê na hte Tĩrtũm Karõja mẽ pahpê hkrajê karõ mã agjê nê mẽ pakamã pa ho pa. Te mẽ pahpê Tĩrtũm nhòrkwỹ pyràk. Mẽ ixpê Ijaew nê mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja Tĩrtũm mã te mẽ pahpê òrkwỹ pyràk.

3

Pawre kot Ijaew kêt xwỳnhjê mã mẽmoj to amnhĩrĩt ã harênh

Ròmãn 15.14-21; Korosê 1.24-29

¹ Tã te mẽ pahpê Tĩrtũm nhòrkwỹ pyràk jakamã na pa hte jar mẽ hagjênh xà kamã mẽ ato hwỳr rãhã ho ixkrĩ. Na pa pre hte ma mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr ixpa nê ixprĩ hã mẽ amã Jejus kapêr jarênh o ri mẽ akôt ixpa. Mỳrapê na prem ixpyné nê ijaxà pa arĩ jar ixkrĩ ho ixkrĩ. Nom arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ijamaxpêr tỳx pê mẽ ato hwỳr rãhã ho ixkrĩ. ² Na pre kãm ijapê hã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê kaxyw ixãm. Ma ixte ri mẽ akôt ixpa nê mẽ amã kapêr jarênh o ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Ra mẽ ate ja hã ijarênh mar mex. ³ Na pre mẽ pahto hpimràatã tanhmã mẽ pahto mex to hã inhmã amnhĩ to amnhĩrĩt pa pre omu. Mẽ kajaja nê mẽ pajaja. Pika piitã hkôt mẽ piitãã tanhmã mẽ ho mex to. Na pre kormã kot mẽhõ mã ja jarênh kêt tã inhmã ho amnhĩrĩt pa pre omu. Tã kagà ja kamã kot paj mẽ amã hkwỳ ho grêre nê ho amnhĩrĩt nê mẽ amã hã kagà ka mẽ ixpyrà nê kamã harê nê ama. ⁴ Jao aprĩ hã mar mex nê. ⁵ Amnepêm mẽ pahkêt ri mẽ pa xwỳnhjê mã Tĩrtũm kot ja ho

amnhĩrĩt kêt tã nhũm Karõ mẽ ixkwỳjê kumrẽx mã ho amnhĩrĩt. ỹ hã kapẽr o ri mẽ pa xwỳnh mẽ mẽ ixpê Jejus nhỹ hã mẽ ajahkre o mẽ ixpa xwỳnhjê kumrẽx mã ho amnhĩrĩt. Mẽ ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwỳnhjê mã ho amnhĩrĩt pa prem omu. ⁶ Na pre mẽ inhmã tanhmã mẽ ato amnhĩrĩt to pa prem ja hã mẽ apumu nẽ mẽ akukamã ijamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri koja xep Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ixpê Ijaew pyrã nẽ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ ixpyrã nẽ mẽ ho hkra nẽ mẽ ho mex o pa. Anẽ.

⁷ Tã nhũm Tĩrtũmja mẽ awỳr inhmẽ. Ixte mẽ amã ja jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa nhũm tokyx mẽ ate mar kaxyw. Na pre ixto mex nẽ kãm hprãm xà hkôt mẽ akaxyw ixãm nẽ ixte ỹ hã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa kaxyw ixto ixihỹx nẽ mẽ awỳr inhmẽ. ⁸ Tã mo kaxyw na pre mẽ akaxyw ixãm? Te ixte ja kaxyw inhmex kêt pyrãk. Ixkwỳjaja ja kaxyw mex o kot ijakrenh tã nhũm pre ixpumu nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ mẽ akaxyw ixãm nẽ mẽ awỳr inhmẽ. Ixte mẽ amã mẽmoj mex kumrẽx jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Na pre inhmã:

—Kêr ka ma Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr mỗ nẽ mẽ kãm Jejus Kris kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ kukwak ri amex nẽ apa.” Anẽ. ⁹ Koja mẽ apê Ijaew kwỳjê pyrã nẽ amnhĩ kaxyw Ixkra Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ pa hã mẽ omu nẽ mẽ ho ixkra. Kormã aa ixte mẽ kãm ja hã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt tã pa akumrẽx mã harẽ. E

ma mẽ hkôt ri mẽ kãm ã ijarênh anhÿr o ri apa kê mẽ ijarênh ma.

Anhÿr o mẽ pahto kator xwÿnh maatija inhmã kapêr. ¹⁰ Tã mẽmo kaxyw na hte mẽ pahto hpim-ràatã mẽ pahto hkra? Nà kaxkwa kamã kapêr o mẽ wrÿk xwÿnh pytâr xwÿnhjaja nê mẽkarõmnuti kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o papa hã mẽ pahpumunh kôt axpên mã tanhmã Tĩrtũm jarênh to kaxyw. Nê harênh o:

—Kokÿÿ. Tĩrtũm àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx jakamã na hte tanhmã mẽ hipêx to nhũm mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Nà Tĩrtũm àhpumunh o àhpumunh nê hihtÿx o hihtÿx. Anê.

Koja mẽ ate amnhĩ to mex o apa hã mẽ apumu nê ã axpên mã Tĩrtũm jarênh anê.

¹¹ Amnepêm kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm mẽ pakukamã mẽ pahtã tanhmã amnhĩ jarênh to hãmri nê Jejus kukwak ri ã mẽ panhĩpêx anê. Jao mẽ piitã mẽ kãm àhpumunh o àhpumunh ã amnhĩ to amnhĩrĩt. ¹² Tã pu mẽ ra Jejus kukwak ri amnhĩ kamã pamã Tĩrtũm pyma hkêt nê. Kãm mẽ pajapê kênã kot pu kêt mẽ ri amnhĩ kamã pamã uma ho papa. Kot puj mẽ paxàmnhĩx ri kãm amnhĩ jarênh rãhã ho ri papa. Te ra pahte hwÿr paxàpir nê pano ho omunh nê kãm pakapêr o pakuhê pyrãk. ¹³ Jakamã kwa kêr ka mẽ kot mẽ atã tanhmã ixtomnuj to hã ijarênhja ma nê tee ri ixkukamã ajamaxpêr hkêt nê. Kwãr mẽ mãmri tanhmã inhĩpêx to. ãm ixte mẽ amã amnhĩ jarênh ma nê axpên mã ijarênh o:

—Hêxta waa nê. Mãn Pawre kãm mẽ pajapê hã na pre amnhĩ grônh kôt mẽ pamex kaxyw mẽ

pahwỳr mra nẽ mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Mẽ kot ja hã tanhmã hipêx kati hto htã nhũm jam urer kêt nẽ. Anẽ.

Kris kãm mẽ pajapê kamã tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to

Juãw 3.16; Wam Juãw 3.1

¹⁴ Nẽ na pa hte mẽ ato Mẽpanhĩpêêxà maati hwỳr kãm ixihỳx o ixpa. ¹⁵ Kêp mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhõ Pahi Maati mex kumrẽx na. Kra hkwỳjaja ra kaxkwa kamã kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa nẽ arĩ pyka ja kamã mẽ pahpê hkwỳjaja kormã jar papa. Nom te mẽ pahpiitã mẽ pahte ixkre tipxi kamã Tĩrtũm kôt ri papa pyræk. ¹⁶ Jakamã na pa hte mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Nà amex o amex. E ot pa Epes nhõ xwỳnhjê ho awỳr o ixkrĩ. Kwa kê Akarõ mẽ kãm axàhpumunh xà hkwỳ gõ kê mẽ akôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa.

¹⁷ —Nẽ kê mẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpêr tỳx o pa. Te mẽmo pĩ hpàr jarê kot pika kaxwỳnh kãm pimành nẽ pika jamỳnh tỳxta pyræk. Nhũm kôk xàpêr tỳx tã tee kot kãm mẽnh prãmta pyræk. Kê mẽ pĩ hpàr jarê kot pika jamỳnh pyrà nẽ kãm axpên kĩnh o pa. Jao mẽmoj to axpên kutã nojarêt rãhã ho pa.

¹⁸⁻¹⁹ —Nẽ kê krĩ piitã hkôt mẽ akrajê pyrà nẽ amnhĩ tã Kris kãm mẽ hapê htỳx o mẽ hapê htỳx ã amnhĩ pumu. Jao uræk nẽ mẽ kãm axpên kĩnh tỳx o pa. Nẽ kê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx pix o amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Nẽ ajamaxpêr pix o hamaxpêr rãhã ho pa. Jao te mẽmo pĩ hpàrta pyrà nẽ akôt hihtỳx nẽ. Anẽ.

²⁰ Kot puj mẽ ã amnhĩ to Tĩrtũm wỳr anẽ nhũm mẽ pama nẽ ra àhpumunh tỳx xà ho ã mẽ panhĩpêx anẽ. Ra kot mẽ pakamã pa ho pa kênã. ²¹ ã Tĩrtũm Jejus Kris kukwak ri mẽ pahpê hkrajê nhĩpêx anhỹr jakamã kwa pu mẽ pahpê hkra xwỳnhjaja kêr pu mẽ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã ho papa. Nà kot puj mẽ ã kãm anhỹr o papa.

4

Te ixkre tipxi kamã axpẽn kôt ri mẽ papa pyræk Rômãn 15.5; Piripos 2.1-4; Korosẽ 3.12-17; Wam Pêtre 3.8

¹ Nẽ ra mẽ kot Kris ã ijaxàr nhũm ixkrĩ htã pa ã inhmã mẽ akĩnh xàj mẽ amã ixkapěr nẽ hã kagà anhỹr o ixkrĩ. Kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Ja kaxyw na pre amnhĩ kôt mẽ awỳ ka prem hkôt amnhĩ xunhwỳ.

² Nẽ kêr ka mẽ amã amnhĩ to rax o akwỳjê jakrenh prãm o ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ agryk tokyx anhỹr kêt nẽ. ãm axpẽn kãm axukaprĩ pix o mãn ri axpẽn kôt apa. Kê mẽhõ tee tanhmã ri mẽ ato htã ka mẽ kamã agryk tokyx anhỹr kêt nẽ. ãm mẽ amã ri axpẽn hkĩnh pix o mãn ri axpẽn kôt apa. ³ Ra Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx par jakamã te mẽ pahte ixkre tipxi kamã axpẽn kôt ri mẽ papa pyræk. Jakamã kêr ka mẽ axpẽn to mex pix kukamã mãn kêt ajamaxpěr o ri axpẽn kôt apa. Nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Jao ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri axpẽn kôt ri apa ho apa. ⁴ Te mẽ pahte ixkre tipxi kamã ri axpẽn kôt papa pyræk jakamã mẽ pahpiitã mẽ pahkarõ kamã Tĩrtũm Karõja hkrĩ

ho hkrĩ. Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã ma õ krĩ hwỳr api nẽ kamã mẽ pamex rãhã papa ho papa.

⁵ Nẽ mẽ panhõ Pahihtija ãm pixii. Na pu prem pahpiitã amnhĩ kaxyw hkõt pajamaxpêr jao ra mẽ pahpê hkraa. Tã mẽ pahpê Kris kwỳ hã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw na prem Tĩrtũm mã mẽ pahkrã kumrã. ã mẽ panhĩpêx anhỹr o axpẽn pyrãk o mẽ panhĩpêx o pa anẽ.

⁶ Nẽ Tĩrtũm haxwỳja ãm pixii. Kêp mẽ pahpiitã mẽ panhĩpêxã maati na. Na hte mẽ pahpê hkrajê mã àhpumunh xà hkwy gõ pu mẽ ã hã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa. Nhũm hte mẽ pahkarõ kamã pa ho pa. Jakamã te mẽ pahte ixkre tipxi kamã ri axpẽn kõt papa pyrãk.

Kris kot ahpỹnhã tanhmã mẽ pahto mex to hã harẽnh

Rõmãn 12.3-8; Wam Korĩt 12.1-12; Wam Pêtre 4.10-11

⁷⁻⁸ Nẽ Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot Kris jarẽnh kot:

Na pre mẽ kot kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pytãr pa nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr api.

Tã arĩ jar pika hkõt mẽ pahpê hkwyjê mã tanhmã mẽ pahto paxihtỹx to ho pa.

Na hte Krisja tanhmã mẽ pahte ahpỹnhã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho papa kaxyw tanhmã mẽ pahto paxàhpumunh to. Kãm hprãm xà hkõt. ⁹ Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot akupỹm kaxkwa hwỳr àpir ã harẽnh. ãm tapxipix na pre ã pika hwỳr wrỹk nẽ akupỹm kaxkwa hwỳr àpir anẽ. Na pre ty nhũm mẽ haxà. Hãmri nhũm akupỹm htĩr nẽ kato nẽ ma akupỹm api. Tapxipix na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

¹⁰ Tã akupỹm kaxkwa hwỳr àpir xwỳnhhta na hte

kaxkwa kamã nẽ pika hkôt amnhĩm mẽmoj piitã tanhmã ho ho hkrĩ. ¹¹ Na pre ahpÿnhã tanhmã mẽ pahto mex to. Ahpÿnhã mẽ pahte tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho papa kaxyw na pre mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte krĩ piitã hwỳr pamarar nẽ ÿ hã hkrajê mã kapêr jarênh o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte krĩ pixi kamã Tĩrtũm nhỹ hã hkrajê jahkre ho ri mẽ hkôt papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte pahprĩ hã mẽ piitã mẽ kãm tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ kãm harênh o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahpê pastô kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte mẽ kãm Tĩrtũm kapêr ã kagã jarênh o mẽ ahkre ho papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

¹² ã kot puj mẽ pahpiitã ahpÿnhã Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa anẽ. Kot puj mẽ ã mẽ hipêx anhÿr o ri papa nhũm mẽ pamar tỳx nẽ. Nẽ gaa nẽ mẽ pahpyrà nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Pu mẽ pahpiitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa. ¹³ Nẽ gaa nẽ mẽ pahpiitã mẽ pahpê Tĩrtũm kra hã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt omunh mex nẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamexpêr tỳx nẽ. Jao te ra hkôt mẽ paxaptàr mex pyràk. Nẽ te kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

¹⁴ Mẽhprĩrejaja na htem nhãm hamaxpêr nẽ nhãm hamaxpêr o pa. Te kôk xapêr nẽ nhãm mẽmoj

to mrrar nẽ nhãm mẽmoj to mrrar pyræk. Nom kêr pu mẽ ho mẽ uræk kêr nẽ. ãm Kris kôt pix mã pajamaxpêr tỳx o papa. Jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ pahte hkwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã mẽ pahto kaprỳ. Nom kêr pu mẽ mẽ mar kêr nẽ. ãm pakatàt kôt mẽ àptàr kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx o papa. Jao Kris kôt axpẽn to paxihtỳx o papa. ¹⁵ Tãm axpẽn mã pakapêr nẽ pamã axpẽn kĩnh o axpẽn mã paxêx kêr nẽ. Kwa kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mãn papa. Jao te mẽ pahkrã Kris kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o amnhĩ nhĩpêx mex o mỗ.

¹⁶ Nẽ mẽ panhĩ kamã tanhmã mẽ pakuteja piitã na hte mẽ pahkrã kamã mẽ pajamaxpêr xà hkôt axpẽn kôt ahpỳnhã tanhmã axpẽn to ajuta hto. Te ixkre pixi kamã mẽ pahte axpẽn kôt tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri papa pyræk.

Kris kôt mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw ã mẽ pamã karõ

Korosẽ 3.5-11; Wam Pêtre 4.7

¹⁷ E kot paj Pahihti nhỹ hã mẽ amã mẽmoj jarẽ nẽ nẽ mẽ amã ixkapêr kãm ixihtỳx nẽ ka mẽ inhma. Nà kêr ka mẽ axte mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Na htem htỳx ri tanhmã hamaxpêr punuj to ho ri amnhĩ tomnuj o pa. ¹⁸ Jao Tĩrtũm mã hamaxpêr kêr nẽ pa. Kãm hamaxpêr prãm kêr kumrêx nẽ pa. Te mẽ kot omunh nẽ nhãm hkrã pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Rỳ te mẽhõ wa kot axpẽn kãm gryk kãm axpẽn nhĩpêx pyræk o hipêx. Jao te kamàt kô kamã ri pa pyrà nẽ Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pumunh kêr nẽ pa. Jakamã koja mẽ nhỹrmã kuri htĩr tũm nẽ pa

hkêt nê. ¹⁹ Na htem tanhmã amnhĩ tomnuj to htã amnhĩ kamã hpijaàm kêt nê pa. Nê axpên kamã hpijaàm kêt rãhã ho pa. ãm amnhĩ pix kukamã hamaxpêr nê tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. ²⁰⁻²¹ Nom Jejus Krisja ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt. Mẽ kurom tãm kot amnhĩ nhĩpêx mex o pa xwÿnh nê tãm kapêr o pa xwÿnh na. Na pa pre ma mẽ awÿr mō nê ixprĩ hã mẽ amã ja hã harê ka prem inhma nê inhmar tÿx nê. ²² Na pa pre mẽ amã:

—Kwa mẽ ri axte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nê. Ja na omnuj tÿx. Na ka prem ã amnhĩ nhĩpêx anê nê ajamaxpêr punuj pix o ri apa. Jao amnhĩ tomnuj rãhã nê. Tã kêr ka mẽ amnhĩ nê awry hã mēnh pyrã nê axte ã amnhĩ tomnuj anhÿr o ri apa hkêt nê.

²³ —Nê kêr ka mẽ axte mẽ ajamaxpêr tũm nê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Nê mẽ ajamaxpêr nyw nê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Te mẽ kot mẽ ê htũm kwrynh nê rēnh nê hpãnhã nyw jagjêx nê ri hã pata pyrã nê ãm amnhĩ nhĩpêx nyw kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. ²⁴ Mẽ ajamaxpêr nyw nê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nywja axtem na. Te Tĩrtũm jamaxpêr nê kot amnhĩ nhĩpêxta pyrãk. Jakamã kwa kêr ka mẽ kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Jao kãm amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nê kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx. Anê.

Na pa pre ã mẽ amã ixkapêr anê. Tã kêr ka mẽ arĩ ixkapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. ²⁵ Mẽ pahpê Kris nhĩ jakamã te pahte ixkre htipxi kamã axpên kôt amnhĩ nhĩpêx pyrãk jakamã kwa mẽ

axte axpën mã mẽmoj to axêx kêt nê. Nê amarĩ axpën xô ri axpën mã mẽmoj to axêx kêt nê. ãm tãm axpën mã mẽmoj jarênh o ri apa.

²⁶ Nê kot kaj mẽ mẽmoj tã agryk japêr. Rỳ mẽhõ kamã agryk rỳ amarĩ agryk japêr. Tã kêr ka ho ajapêx tokyx anê agryk japjê hkêt nê. Kêr kê kormã kamàt kêt ri ka akupỹm tãm akrã nhũm ja amã mex nê. ²⁷ Nom kot ka mẽ arĩ kamã agryk o ri apa nhũm mẽkarõmnuti nhõ pahi Satanastija ja hã mẽ apumu nê te mẽ ate amnhĩ tomnujta ã mẽ apynênh pyrãk o mẽ anhĩpêx. Ka mẽ ra hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Ja pymaj kêr ka mẽ agryk japjê hkêt nê. Satanasti kãm hprãm xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê.

²⁸ Nê mẽ axàhkĩnh o mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ axte mẽ kêp axàhkĩnh hkêt nê. Mẽmoj tã apê nê hpãnhã kàxpore jamỳ nê ho amnhĩm awjaprô. Nê mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj japrô o ri apa. Kêr ka mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũmta pãnhã ã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

²⁹ Nê kêr ka mẽ amã axpën kĩnh kamã tãm axpën mã akapêr o ri apa. Nê akapêr mã agêt kãm ri axpën mã akapêr kêt nê. ãm axpën mã akapêr mã aprĩ ho axpën mã akapêr. Nê mẽ amã axpën kĩnh nê mẽ amã axpën to mex pix prãm xàj tãm axpën mã ri akapêr o ri apa.

³⁰ Tĩrtũm na pre mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rê nhũm mẽ pahpê hkra hã mẽ pahkarõ mã agjê nê mẽ pakamã hkrĩ ho hkrĩ. Kojã mẽ pakamã hkrĩ ho hkrĩ rãhã nhũm nhỹrmã Tĩrtũm amnhĩ wỳr mẽ pahto api pu mẽ kuri pahtĩr tũm nê papa ho papa. Jakamã kwa kêr ka mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to

ho amnhĩ kamã Tĩrtũm Karõ mã hkaprĩ jagjênh kêt nê. Nê kãm hpijaàm jagjênh kêt nê. Koja mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã mẽ pahpumu nê mẽ pahkaga hkêt tâ tee ri ja hã mẽ pahpumu nê hkaprĩ nê. Jakamã kêr pu mẽ ãm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.

³¹ Nê kêr ka mẽ axte ri axàhkurê ho ri apa hkêt nê. Nê agryk kãm axpên mã tanhmã akapêr punuj to hkêt nê. Rỳ axpên japrỳ ho ri apa hkêt nê. Nê atỳx ri axpên tâ apêr o apikênh kêt nê. Nê ri axpên tâ mẽ kãm axàmnênh kêt nê. ³² Kêt mẽ ãm axpên to mex pix nê axpên kãm axukaprĩ ho ri apa. Nhũm mẽhõ tanhmã mẽ ato ka mẽ ãm amnhĩ tâ omu nê tanhmã ho hkêt nê tanhmã kot atoja ho ajamakêtkati kurê kumrêx. Tĩrtũm na pre Kris kukwak ri mẽ pahte amnhĩ tomnuj grành pa nê axte kãm hamaxpêr kêt nê. Tã kêr ka mẽ urak nê mẽhõ kot tanhmã atomnuj tota tokyx ho ajamakêtkati nê axte kãm ajamaxpêr kêt nê.

5

¹ Nê koja mẽhõ kãm hkra japê nhũm amnhĩ tâ omu nê hkĩnh nê. Hãmri nê nhỹrmã hkra nê amnhĩ pyrà nê kãm hapê nê. Ja pyrà nê Tĩrtũm kãm mẽ pahpê hkwyjê japê jakamã kêr pu mẽ amnhĩ pyrà nê pamã pahkwjê hkĩnh tỳx o papa. ² Kris haxwỳja kãm mẽ pajapê jakamã na pre htyk o mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Kêp Tĩrtũm Kra htã amnhĩ mex pix kukamã hamaxpêr kêt nê ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anê. Tã ã kãm mẽ pajapê anhỹr jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã omu nhũm ja kãm mex nê. Te ho mẽ hkuxwa xà mex kuxwa pyrak. Jakamã kêr pu mẽ amnhĩ tâ

omu nê uràk nê pamã axpên kînh o axpên to mex o mãn ri papa.

Mê pahte amnhî tomnuj kaga hã kot mê pamã karô

Sikûn Korîť 6.14–7.1; Korosê 3.16-17; Wam Juãw 1.5-10, 2.15

³ Nê mê pahpê Tîrtûm kra jakamã kêr pu mê pahprô pix tânopxar o ri papa nê nhãm mênijê hõ kamã pahpijaàm kêt o ri papa hkêt nê.

Nê kêr pu mê amnhî pix kukamã pajamaxpêr kêt nê. ãm ja ho anhÿr hkêt kumrêx. Mê pahpê Tîrtûm kra kênã kot pu kêt axtem nê ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri papa. Tîrtûm krajaja na htem ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê.

⁴ Nê mãânên mê pakapêrja. Kêr pu mê ri tanhmã axpên mã pakapêr punuj to hkêt nê. Nê ri axpên japyrÿ hkêt nê. Nê amnhî krã hkôt pahtÿx ri tanhmã pakapêr to hkêt nê. ãm tãm axpên mã pakapêr mex nê axpên mã Tîrtûm mex o mex ã harênh o ri papa.

⁵ Nê Tîrtûm kapêr kôt amnhî nhîpêx kêt xwÿnhjaja nê axpên kãm mê hpîjaàm kêt xwÿnhjaja nê amnhî pix kukamã mê hamaxpêr o pa xwÿnhjaja. ã mê kot amnhî nhîpêx anhÿr xwÿnhjaja kêp Tîrtûm mê Kris wa hkra hkêt. Na htem ã amnhî nhîpêx anhÿrja gryk ã wa kãm hamaxpêr kêt nê.

⁶ Nê koja nhÿrmã mêhõ mê awÿr mō nê mê ate tanhmã amnhî tomnuj to prãm xàj hêx rom amã kapêr nê mê amã:

—Kwa mon ka hte mê ixpyrà nê ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê? Ja mex kênã. Anê.

Koja ã mẽ amã kapêr anê ka mẽ ama nê ãm ama. ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr xwÿnhjaja koja Tĩrtũm nhÿrmã ja hã mẽ homnuj tÿx kumrêx. ⁷ Jakamã kwa kêr ka mẽ ate ho mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk pymaj mẽ hkôt ri apa hkêt nê. Kwarĩ ho kwarĩ.

Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jarênh

Juãw 1.4, 3.19, 8.12, 12.35; Rõmãn 13.12; Wam Tesarõn 5.5; Wam Juãw 1.5

⁸ Amnepêm kormã mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwÿr kêt ri na ka prem te kamàt kô kamã ri apa pyrã nê atÿx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa. Tã ra Jejus kôt amnhĩ xunhwÿ hãmri nê te hirã kamã mẽ apa xwÿnh pyrãk. Jakamã kwa kêr ka mẽ hpãnhã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Ra mẽ apê hirã kamã mẽ apa xwÿnh kênã. ⁹ Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nê tãm amnhĩ nhĩpêx mex nê tãm akapêr o apa. ¹⁰ Jao Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa ¹¹⁻¹² nê te kamàt kô kamã ri mẽ pa xwÿnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx kêt nê. ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr xwÿnhjaja na htem hpimxur pê tanhmã amnhĩ tomnuj tÿx to ho pa. Nom kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj to hã mẽ harênh kêt nê. Kot pa mẽ amã harê nê ixpijaàm tÿx nê. Ixte harênh mã xwÿnhja omnuju. Tã kêr ka mẽ urãk nê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. ãm mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. ¹³ Mẽ kot ja hã mẽ apumunh nê tee ri tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkukamã hamaxpêr kaxyw. Jao amnhĩ tomnuj kaga japêr. ¹⁴ Te mẽ kot kanê hpôk rax kãm mẽmoj piitã omunh

mexta pyrək. Tirtũm kapēr ā kagà htũm kot ja jarēnh kot:

Mē amā Tirtũm prām kêt xwýnhjaja te ra mē atyk nē mē anhĩkwỹ pyrək.

Nē te kamàt kô kamā mē anhôt nē mē anhĩkwỹ pyrək.

Jakamā kwa te mē akrā hapôx nē kànhmā mē akrĩ pyrək o amnhĩ nhĩpêx nē Tirtũm kôt amnhĩ xunhwỹ.

Kê Kris tanhmā mē akrā hto ka mē te myt kato nhũm mē ate arĩgro hã ri apa pyrək o amnhĩ nhĩpêx. Anē.

Tirtũm krajaja kot tanhmā amnhĩ nhĩpêx to hã mē kām karō

Korosē 4.5; Sikũn Ximotre 4.2

¹⁵ Nē kwa kêr ka mē amnhĩ pumunh mex o ri apa. Nē mē ri htýx ri mē kot amnhĩ nhĩpêx xwýnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nē. Nē âm amnhĩ to mex pix o ri apa. ¹⁶ Na htem ra Kris ā mē pahtomnuj o pa pu mē pamex kêt nē ri papa. Tã nom kêr pu mē apkati mē arĩ Tirtũm mã tanhmā amnhĩ nhĩpêx to ho papa mã panhũrer kêt nē.

¹⁷ Nē âm Tirtũm pix mã amnhĩ jarēnh o ri papa nē kām:

—Pa Tirtũm. Inhmā akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx prām jakamā kwa ixte amā mẽmoj to anhỹr kaxyw ixkrām ijamaxpēr mex jagjê nē ho amnhĩrit mex pa tanhmā amā amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.

Anhỹr o amnhĩ to kuwỹ. Nom kêr pu mē pahtýx ri pajamaxpēr kôt tanhmā kām amnhĩ nhĩpêx to hkêt nē.

¹⁸ Nē kêr pu mē ri pahpipãnh o papa hkêt nē. Kwarĩ ho kwarĩ. Kot puj mē ā amnhĩ nhĩpêx anē

ně te kagôxÿhti kot amnhĩ tã mẽ pahkaxpre pyræk o mẽ panhĩpêx pu mẽ tee ri pamã hkaga hprãm kaprÿ. Te kot amnhĩm mẽ pahto àrĩk pyræk o mẽ panhĩpêx nhũm ja mex kêt nẽ. Na htem pipãnh kãm hamaxpêr mex kêt nẽ ãm htÿx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Tã kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr hkêt nẽ ãm Tĩrtũm Karõ pix hkôt mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

¹⁹ Nẽ kêr pu mẽ axpẽn wÿr akuprõ nẽ pahkĩnh kãm Tĩrtũm mã mex o mex ã harênh pê ho pagrer o pahkrĩ. ²⁰ Nẽ mẽ pamex nẽ ri papa rÿ pahpunuj nẽ ri papa htã arĩ kãm mex o mex ã harênh rãhã ho ri papa. Kêp Mẽpanhĩpêxà maati jakamã mẽ pahpê Pahihti Jejus Kris kwÿ hã pu mẽ kãm mex ã harênh rãhã ho papa nẽ aa ho pajamakêtkati hkêt nẽ.

²¹ Nẽ kêr ka mẽ Kris ã apijaàm rãhã o ri apa. Jao axpẽn kôt ajamaxpêr nẽ axpẽn kôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

Tanhmã mẽ hprõ nẽ mẽ mjên kot axpẽn nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ

Wam Korĩt 11.3; Korosẽ 3.18-19; Wam Pêtre 3.1-7

²² Nẽ kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên ã apijaàm o ri apa. Nẽ mẽ hamaxpêr mex ã mẽ omu nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Te mẽ ate Pahihti Kris kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apata pyræk. ²³ Kris kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwÿnh nẽ kêp mẽ papytår xwÿnh jakamã te kêp mẽ pahpiitã mẽ pahkrã pyræk. Nẽ mẽ papajaja te mẽ pahpê ĩ pyræk. Jakamã na pu htem pahpê ĩja te mẽ pahkrã kot tanhmã hamaxpêr to xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o papaja pyræk. Ja pyrã nẽ kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên jamaxpêr mex ã mẽ omu nẽ mẽ hkôt amnhĩ

nhĩpêx mex nê. ²⁴ Mẽ pahpê Kris kwỳ jakamã na pu htem hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Ja pyrà nê kêr ka mẽ amjên kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

²⁵ Nê mẽ amyjaja. Kêr ka mẽ amã aprõ hã ma ho ri apa. Te ho Kris kot mẽ pahtã ma ho pata pyræk. Na pre kãm mẽ pajapê xàj amnhĩ grônh kôt mẽ pahwỳr wrỳ nê mẽ panê ty. Tã kêr ka mẽ uræk nê ã amã aprõ hã ma ho apa anê. ²⁶ Na pre Kris kãm mẽ pajapê xàj mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ pahpytà. Te mēhõ my kãm mēhõ ni hkĩnh nê mẽmoj punuj pê utàr nê ho hprõta pyræk. Nhũm te mẽ kot axpẽn mã wa rer kaxyw nhũm nija ma gôx mã htēm nê wỳr nê amnhĩ to mex nhũm mẽ kot axpẽn kaxyw wa ho mexta pyræk. Hãmri nê te ra axpẽn mã wa rer nhũm wa kot axpẽn kôt pa ho pata pyræk.

Ja pyrà nê na pre Jejus kãm mẽ pajapê nê kãm amnhĩ kuri mẽ papa ho mẽ papa hprãm xàj mẽ pahwỳr wrỳ nê mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ pahpytà nê mẽ pamã Tĩrtũm kapēr jarēnh o pa. Tã mẽ pahpê hkrajaja na pu htem kapēr ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa ho amnhĩ tomnuj kaga. Te gôx kãm mẽ paxwỳr nê mẽ pahte amnhĩ nê amnhĩ grã htyk kuhõnh par pyræk. Jao Tĩrtũm kapēr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Te ra paxwỳr nê amnhĩ nê tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to grành par pyræk. Nê te mjên mã xwỳnh wỳr nê amnhĩ to mex pyræk.

²⁷ ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỳr jakamã te mẽ pamex nê ri papa pyræk. Hãmri nhũm Krisja ja hã mẽ pahpumu nê kãm mẽ pajapê htỳx nê. Jakamã koja nhỹrmã akupỹn wrỳ nê ma akupỹm amnhĩ kôt

mě pahto api pu mẽ kuri pa htĩr tũm nẽ papa ho papa.

²⁸ Nẽ xà mẽ amyjaja mẽ amã amnhĩ japêê? Nà mẽ amã amnhĩ japê ho na ka htem amã amnhĩ tã ma ho apa. Tã kêr ka mẽ aprõ nhĩpêx o te ka amã amnhĩ tã mata pyræk. Jao tãm mẽ hipêx o ri apa. Te war apixire nẽ war apa pyræk o wa axpẽn nhĩpêx. Kot kaj mẽ tanhmã hipêx to nẽ te ate amnhĩ nhĩ tanhmã hipêx to pyræk. ²⁹⁻³⁰ Na htem amnhĩ nhĩ ho mex pix o pa nẽ kamã gryk kêt nẽ. Nẽ kãm prãm nẽ apku. Nẽ kãm kôr nẽ ixkõ. Nẽ nhỹhỹnh à nẽ amnhĩ kane. Na pu htem ã amnhĩ to mex o ri papa anẽ. Ja pyrà nẽ te mẽ pahpê Kris nhĩ pyræk jakamã na hte mẽ pahto mex o pa. Te mẽ pamã mẽ papa mẽ pahte amnhĩ nhĩ hã mata pyræk. ³¹ Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja jarênh kot:

Koja mẽmyjê hõ hprõ kaxyw hãmri nẽ hipêêxà nẽ katorxà wa õrkwỹ kaga nẽ ãm hprõ kõt pix mã hpãnhã ri pa ho pa. Te wa tipxi nẽ ri pa pyræk o wa axpẽn nhĩpêx o pa. Anẽ.

³² Na pre Tĩrtũm ã ja jarênh anẽ. Kapêrja mex tã amnepê mã mẽ pa xwỹnhjaja na prem hprĩ hã mar tỹx kêt nẽ. Na prem htỹx mẽ mjên kot tanhmã mẽ hprõ nhĩpêx to pix ã hkamnhĩx no ãm ja pix kêt. Mããnẽn te mẽ pahpê Kris nhĩ pyrà nẽ tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nẽ axpẽn nhĩpêx o papa hã ã mẽ pajarênh kot anhỹr. Te ixkre tipxi kamã mẽ pahte Kris kõt mẽ papa pyræk o ã mẽ pajarênh anẽ.

³³ Jakamã kwa kêr ka mẽ amyjaja mẽ amã mẽ aprõ japê ho ri apa. Te ka amã amnhĩ tã ma pyræk o mẽ hipêx. Jao tãm mẽ hipêx. Nẽ mẽ anijaja kêr ka mẽ ajaxwỹja mẽ amjên ã apijaàm o ri apa.

6

Mě hkrajaja kot tanhmã hipêêxà nẽ katorxà nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ

Korosẽ 3.20-21

¹ Nẽ mẽ apê mẽ hkrajaja kêr ka mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà wa kapêr ma nẽ hã ano htỳx nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Mẽ amã Pahihti Kris kôt amnhĩ nhĩpêx prãm xàj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja o amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. ²⁻³ Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà wa kapêr ma nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ amex nẽ kritpêm atĩr nẽ ri apa ry nẽ.

Anhỹr jakamã kot kaj mẽ amã kritpêm atĩr nẽ ri apa hprãm hã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kormã mẽ aprĩre htã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. E kêr ka mẽ ã mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà nhĩpêx anhỹr o ri apa.

⁴ Nẽ mẽ apê mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà kêr ka mẽ akrajê gryk kaxyw mẽ kãm apêr o apikẽnh hkêt nẽ. Tãm mẽ kãm akapêr nẽ Pahihti Jejus kapêr o mẽ ahkre ho ri apa. E kêr ka mẽ ã akrajê nhĩpêx anhỹr o ri apa.

Mẽ pahte mẽ panhõ patrãw kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ

Korosẽ 3.22-4.1; Wam Ximotre 6.1-2; Xitre 2.9-10; Wam Pêtre 2.18-25

⁵ Nẽ mẽ ate mẽ kãm mẽ axàpênh o mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ anhõ patrãw kapêr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Te mẽ ate Kris

kapêr mar nê hkôt amnhĩ nhĩpêx pyrâk. Jao mẽ hã apijaàm rãhã nê. ⁶ Nom kêr ka mẽ ãm mẽ noo mã pix mã ri mẽ kãm axàpênh mex kêt nê. Mãânên mẽ wa kre kamã mẽ kãm axàpênh mex rãhã nê. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. Mẽ apê Tĩrtũm Kra Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xwỳnh jakamã kêr ka mẽ anhõ patrãw mã axàpênh mex o ri apa. ⁷ Nê mẽ akĩnh kãm mẽ kãm axàpênh mex nê. Te mẽ ate Pahihti mã akĩnh kãm tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to pyrã nê mẽ kãm tãm amnhĩ nhĩpêx pê axàpênh mex o ri apa. ⁸ Kot puj mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã pajamaxpêr pê pahkĩnh kãm tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa nhũm Pahihti ja hã mẽ pahpumu nê nhỹrmã ja hã mẽ pahto mex rax nê. Mẽ pahpê hkrajê piitãã. Mẽ pahte mẽ kãm paxàpênh xwỳnhjaja nê amnhĩ mã mẽ paxàpênh xwỳnhjaja nhũm nhỹrmã mẽ pahpiitã mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê ho mex rax nê.

Mẽõ patrãwjaja kot tanhmã kãm mẽ àpênh xwỳnhjê nhĩpêx to

Korosẽ 4.1

⁹ Nê mẽ apê mẽ õ patrãwjaja kêr ka mẽ amã mẽ àpênh xwỳnhjê ho mex nê mẽ àpênh ã mẽ kãm axàkjêr o ri apa hkêr nê. Tãm mẽ hipêx. Kaxkwa kamã mẽ panhõ Pahi Maatija mãânên kêp mẽ õ Pahi Maati jakamã ã mẽ hipêx mex anhỹr o apa. Tãm na kãm mẽ pahpiitã mẽ pajapê ho axpên pyrâk. E kêr ka mẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa.

Tanhmã mẽ pahte Satanasti kutã amnhĩ to htỳx to hã mẽ pamã karõ

Rõmãn 16.20; Sikũn Korõt 10.3-5; Wam Tesarõn 5.8-11; Xiakre 4.7; Wam Pêtre 5.8-11

10 E kot paj hpãnhã tanhmã mẽ pahte mẽkarõmnuti nhõ pahi Satanasti kutã amnhĩ to htỳx to jarẽ ka mẽ inhma. Kêr ka mẽ Pahihti nhỹ hã kutã amnhĩ to htỳx rãhã nẽ apa. Ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã kot ato htã ka Tĩrtũm xihtỳx o anhõpinh xà kaxwỳnh kãm kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Rỳ koja ate mẽmoj mex o anhỹr nẽ tanhmã ato ka mẽ amnhĩ tã hamaxpêr ã omu nẽ ãm omu nẽ arĩ Tĩrtũm xihtỳx nhỹ hã tãm ajamaxpêr mex rãhã ho ri apa. ¹¹ Na hte pòristijaja pijapu kaxyw hãmri nẽ amnhĩ nẽ kàx o mẽ ê jagjê nhũm mẽ tee ri kãm mẽ hkamnhwỳr prãm hkaprỳ. Tã ja pyrà nẽ koja Satanasti mẽ ate kapêr kòt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xàj tanhmã mẽ ato ka mẽ amnhĩ tã hamaxpêr ã omu hãmri nẽ Tĩrtũm xihtỳx nhỹ hã kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Jao mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ ajamaxpêr nyw pix o ajamaxpêr. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Satanasti tee ri tanhmã kãm mẽ atò hprãm hkaprỳ.

¹² Mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã mẽ kot mẽ pakutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh maatiijaja axtem na mẽ. Mẽ kệp mẽkarõmnuti jakamã mẽ pahkĩnhã mẽ ì hkêt. ãm mẽ hkarõ kaxkrit pix na mẽ. Na htem kòk kòt tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa. Nẽ mẽ hihtỳx. Na htem arĩ jar pika ja kamã mẽ kệp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê ho amnhĩptà nhũm htem mẽ hkòt ri htỳx tanhmã ri amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa. Nom amnhĩ tã mẽ omunh kêt nẽ. ¹³ Jakamã kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kot mẽ akarõ mã amnhĩ Karõ jagjênh xwỳnhhta kòt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa. Jao mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw kòt pix mã mãn ri mẽ amnhĩ nhĩpêx. Kêr kê mẽkarõmnuti tee ri

kām tanhmã mẽ ato hprãm kaprỳ ka mẽ arĩ Tĩrtũm Karõ xihtỳx nhỹ hã kutã amnhĩ to htỳx rãhã ho apa.

¹⁴ Jakamã kwa kër ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ te ho sõrdat kot pijapu kaxyw ê jagjênh pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Na htem amnhĩ nê môx kà ho mẽ ê jagjê nẽ mẽ hpre xà ho amnhĩ pre hpa. Nẽ hipy kàx o mẽ hinô kà jagjê. Hãmri nẽ rĩ kormã ma mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê kutã mra nẽ axpu. No mẽ kajaja kër ka mẽ kurom amnhĩ krãm Tĩrtũm kapêr jaxàr tỳx nẽ hkôt pix mã ri ajamaxpêr rãhã ho ri apa. Nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Jao te sõrdat pijapu kaxyw kot amnhĩ nhĩpêxta pyræk.

¹⁵ Na hte sõrdatjaja hpar kà jagjê nẽ aa hopôx kêt nẽ. Âm rãhã gõr nẽ hikwỹ. Jao ra mẽ kutã pijapu kaxyw amnhĩ grõnh rãhã gõr nẽ hikwỹ. Tã kër ka mẽ ma mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harênh o apa kaxyw nẽ sõrdat pyrà nẽ amnhĩ grõnh kôt ma mẽ hwỳr apa nẽ amnhĩ kamã akahak kêt nẽ.

¹⁶ Nẽ sõrdatjaja na htem amnhĩ nê amnàr xà hã kàx po jamỳ nẽ ho kuhê nhũm mẽ tee ri kãm mẽ hkamnhwỳr prãm kaprỳ. Ja pyrà nẽ koja Satanasti tanhmã mẽ ato ka mẽ Tĩrtũm kêp mẽ anhõ pahi hã hihtỳx o kot Satanasti jakrenhja mã ajamaxpêr kurê kumrêx nẽ âm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Na hte Satanasti te kot mẽ pahwỳr krur rênh pyræk o mẽ panhĩpêx. Jao xatã mẽ pahte Tĩrtũm kaga hprãm xaj tanhmã mẽ pahto. Nẽ mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pymaj xatã tanhmã mẽ pahto kaprỳ. Pu mẽ amnhĩ tã omu hãmri nẽ Tĩrtũm Karõ xihtỳx nhỹ hã Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx.

17 Nē na hte sôrdatjaja kàx o mẽ hkrâjapap jagjê nē pijapu kaxyw mẽ kutã mra nhũm mẽ tee ri mẽ hkrã jayr prãm kaprÿ. Ja pyrã nē kêr ka mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pix mã ajamexpêr rãhã ho ri apa. Nē ra kot mẽ ato hkra mã ajamexpêr rãhã nē. Kê Satanasti tee ri kãm mẽ akrã kamã mẽ amã mẽ ajamexpêr punuj jagjênh prãm hkaprÿ.

Nē sôrdatjaja na htem mẽ kutã wapo jamÿ nē ho kuhê. Nom mẽ papajaja mẽ panhõ wapoja na axtem kêp Tĩrtũm kapêr. Na hte Tĩrtũm Karõ mẽ pahkrã kamã kapêr o amnhĩrit pu htem pix mã pajamexpêr o papa nhũm Satanasti tee ri kãm mẽ pahkrãm mẽ pajamexpêr punuj jagjênh prãm kaprÿ. Te mẽ papijapu nhũm mẽ pahte amnhĩ nê ho pakrihkrit pyrãk o hipêx.

18 ã Satanasti pê mẽ pahte amnhĩ nê amnhĩ nhĩpêx kot anhÿr. Jakamã kêr pu mẽ amnhĩ to Tĩrtũm pix wÿr o ri papa kê Satanasti kutã mẽ pahto paxihtÿx pu mẽ hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nē.

Nē kêr pu mẽ mẽmoj to anhÿr kaxyw nē ra Tĩrtũm Karõ nhÿ hã amnhĩ to Tĩrtũm wÿ. Nē kãm amnhĩ jarênh rãhã ho papa nē aa ja ho pajamakêtkati hkêt nē. Nē Tĩrtũm krajê piitã mẽ ho hwÿr rãhã ho ri papa.

19 Nē kwa kêr ka mẽ mããnên ixto Tĩrtũm wÿr rãhã nē. Kot tanhmã ixto nhũm ixãmnhĩx ixte mẽ kãm kapêr jarênh mex o ri mẽ hkôt ixpa kaxyw. Mẽ kot ja hã tanhmã ixto htã pa arĩ ixãmnhĩx mẽ kãm harênh mex o ri mẽ hkôt ixpa. Nē ixprĩ hã mẽ kãm Jesus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harê. Kormã mẽ kot hprĩ hã ja mar mex kêt.

20 Tã ixte mẽ kãm ja jarênh kaxyw na pre Tĩrtũm

mě hwỳr inhmě nhũm prem hã ijaxà pa arĩ mẽ
 hagjênh xà kamã ixkrĩ ho ixkrĩ. Jakamã kwa mẽ
 ixto Tĩrtũm wỳ kê tanhmã ixto ixihỳx to pa arĩ mẽ
 kãm kapêr jarênh o ixkrĩ. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm
 nẽ ijaxwỳja inhmã ja prãm.

Kagà jatur xà

Korosẽ 4.7-8

²¹ Nẽ ot pa mẽ awỳr Xikitre mẽ. Kot paj mẽ amã
 kagàja nhĩpêx pa nẽ kãm kugõ nhũm kupy nẽ ma
 mẽ awỳr o mõ. Hãmri nẽ mẽ awỳr o pøj nẽ mẽ amã
 kugõ nẽ mẽ amã tanhmã ijarênh to ka mẽ ijarênh
 ma nẽ akĩnh nẽ. Xikitre na hte Pahihti mã tanhmã
 amnhĩ nhĩpêx mex to o pa. Kris kôt mẽ pahtõ na.
 Nẽ inhmã hapêê. ²² Tã ot pa mẽ awỳr kumẽ. Kê
 mẽ awỳr pøj nẽ mẽ amã ijarẽ ka mẽ kam ama nẽ
 akupỹm tãm akrã nẽ tee ri ixkukamã ajamaxpêr
 kêt nẽ. ²³ E ixkràmnhwỳjaja. Kê Měpahpãm Tĩrtũm
 mẽ Pahihti Jejus Krisja wa tanhmã mẽ akrã hto
 ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Nẽ mẽ
 amã axpên kĩnh o ri axpên kôt apa. Nẽ mẽ apiitã
 wa hkôt ajamaxpêr mex o ri apa. ²⁴ E mẽ amã
 mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris kĩnh rãhã ho apa
 xwỳnhjaja. Kê Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ mẽmoj to mẽ
 akutã nojarêt rãhã ho pa.

Tã ãm ja pix na hapêx. Ixpê Pawre na pa mẽ
 awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ.

Tĩrtũm kapēr ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f